සමාව ගැනීම

නමෝ තස්ස භගවතෝ අරහතෝ සම්මා සම්බුද්ධස්ස
නමෝ තස්ස භගවතෝ අරහතෝ සම්මා සම්බුද්ධස්ස
නමෝ තස්ස භගවතෝ අරහතෝ සම්මා සම්බුද්ධස්ස

බුද්ධං ධම්මං සංඝං නමස්සාමි

"සබ්බං අච්ඡයං ඛමතමේතීතී"

(සියලු වැරදි වලට සමාවන සේක්වා!)

පූජනීය මහා සංඝ රත්නය ඇතුළු පින්වත් මෑණිවරුන්ගෙන් අවසරයි. ශ්රද්ධාවන්ත පින්වතුනි,

අද දවසේ ධර්ම දේශනාවේ මාතෘකාව 'සමාව ගැනීම'

මීට බොහෝම කාලෙකට කලින් මේ ලෝකයට පහළ වෙච්ච බුදු රජාණන් වහන්සේ, ලෝක සත්ත්වයාට දේශනා කරන දහම තුලින්, ඒ දහමේ පහස ලබා ගත්තට පස්සේ, ඒ සෑම සියළු දෙනාටම තම තමන්ගේ ජීවිතවලට සැනසීමක්, නිදහසක්, බුක්ති විඳින්න පුළුවන් විත්තියයි අපි අහල තියෙන්නෙ. ඒ වැඩපිළිවෙලට බුදු රජාණන් වහන්සේ තමන් වහන්සේගේ ශ්රාවකයාව, එහෙම නැතිනම් උන් වහන්සේගේ වචනය අහන, ඒ අනුව කටයුතු කරන්න හිතන, තථාගතයන් වහන්සේව විශ්වාස කරන, ශ් රාවකයාව අරගෙන යන මාර්ගයක් තියනවා රැගෙන යන ක්රමයක් තියනවා.

ගිහි ජීවිතයේදි සාමාන්යයෙන් කියල දෙන්නෙ, පංච සීලයක් සමාදන් වෙන්න කියල. පෝය දවසට අට සීලයක් සමාදන් වෙන්න කියල උගන්වනව. සාමනේරයන් වහන්සේට දස සිල් සමාදන් කරවනවා. ඒ වුනාට ඊට අමතරව සාමනේරයන් වහන්සේට දස පරිජි, දස නාශනා, දස දඬුවම් වත්, සේඛියා හැත්තෑ පහක් කියල තව සිල් පද සමුදායකුත් එකතු වෙනව. එතකොට එකසිය පහක් තියනව. ඒ එකසිය පහට සිල් පද දහයත් එකතු වුනාම සාමනේරයන් වහන්සේට රකින්න, ආරක්ෂා කරන්න සිල් පද එකසිය පහලොවක් තියනව.

තායිලන්තෙ හිටපු කාලෙ මම දැකපු විශේෂ දෙයක් තිබ්බා. එහේ සිල් පදය ගැන පළවෙනියෙන්ම එන කෙනාට විශේෂයෙන් කියල දෙන්න යන්නෙ නැහැ. විශේෂයෙන් ඒක උගන්වන්න යන්නෙ නැහැ. ඒ වෙනුවට හාමුදුරුවරු මොකද කරන්නෙ, ඒ ඇත්තන්ට ඔහේ ඉන්න කියනව. ඔහේ ඉන්න දීල ඒ ඇත්තන්ට තේරෙන විදියට කටයුතු කරන්න අවස්ථාව

දෙනව. ඒ කාලයට ඒගොල්ලො කියනව ගිහි කාලෙ ඉන්නවයි කියල. මහණ වෙන්න එන කෙනාටයි මේ දේ කරන්නෙ.

පස්සෙ දේශනාව ආශ්රයෙන් හරි, කතාබහ ආශ්රයෙන් හරි, සම්මුඛ වෙලා කතා කරනකොට හරි, එයාට තේරුම් බේරුම් ඇති කරවල දෙනව සිල් පදවල තියන වටිනාකම එකින් එකට වගේ. එහෙම වුනහම ඒ ඇත්තො සිල් පද ටික ආරක්ෂා කරන්න පටන් ගන්නෙ පින්වතුනි, තමන්ගෙ මනාපයෙන්. එයාලම හිතනවා ආ මේක ආරක්ෂා කරන එක මට වාසියක්, මට ලාභයක් කියල. ඔය විදියට ඇවිල්ලයි සාමනේර භූමියට ගන්නෙ.

සාමනේරයන් වහන්සේට එතකොට ඉගෙන ගන්න පුරුදු කරන්න දෙන ඒ සිල් පද එකසිය පහළොව එයා ඇත්තටම කියනව නම්, ගිහි ජීවිතේදි පුරුදු කරන්න පටන් ගන්නෙ. මූලිකව අර මහණ වෙන්න කිට්ටු වෙන කෙනාට උගන්වන්නෙ, සාමනේර හාමුදුරු කෙනෙක්ගෙ ජීවිතයට තුල තියන ඒ ගුණාංගයන් ටික ඉස්සෙල්ල පුරුදු කරන්න කියල. සාමනේර වුනාට පස්සෙ නෙවෙයි. ඊට කලින් ඉදලම මේ දේ පුරුදු කරන්න කියනව.

ඒක හරි ලස්සන කාරණාවක් ඇත්තටම කියනව නම්. හරි විශේෂයි සුවිශේෂයි. බුද්ධ ශාසනයෙ බුදුරජාණන් වහන්සේ කියන උත්තමයා, අපිව හදාගෙන යන මාර්ගයක් තියනව එතකොට. ඒ යන මාර්ගය තුල එක පාරටම දෙයක් අපිට දෙන්න යන්නෙ නෑ. ඒකයි හරිම වෙනස ම්ක තුල තියන. උන් වහන්සේ තමන්ගේ ඒ ශ්රාවකයාව ඒ තැනට පමුණුවන්නට චුට්ට චුට්ට, චුට්ට චුට්ට හදාගෙන යනව.

උපසම්පදා හාමුදුරු කෙනෙක්ට සාමාන්යයෙන්, සිල් පද දෙසිය විසි ගණනක් තියනවා. මාසෙකට දෙපාරක් අපිට කියල දෙනව ඒ සිල් පද ටික ආපහු මතක් කරන්න කියල. මතක් කරලා තමන් අතින් වෙච්ච වැරැද්ද හෝ වැරදි අනික් අය ඉදිරියේ කියන්න කියල කියනව. මෙන්න මෙතනින් තමයි බුදුරජාණන් වහන්සේ අර සමාව දෙනවා කියන වචනය හෝ සමාව ගන්නවා කියන දේ අපිට හුරු කරන්න පටන් ගන්නෙ. අපේ ජීවිතේට කිට්ටු කරන්න පටන් ගන්නෙ.

එහෙම වුනාම වැරැද්ද කියන දේ අපි අනුමත කරන්න පටන් ගන්නව හෝ වැරැද්ද කියන දේ වෙන්න පුළුවන් එකක්, නමුත් ඒ දේට සමාව ගන්න ඕන කියන එක අපි ඉගෙන ගන්න පටන් ගන්නව.

ඒක හරි පුදුමාකාර පාඩමක් වුනා ඇත්තටම කියනව නම්. වෙන කෙනෙක් ඉදිරියේදී තමන්ගෙන් වෙච්ච වැරැද්දක් කියලා, ආයෙ මං මේ දේ කරන්නෙ නැති තැනට මගේ හිත ගන්නවා. මට ඒ අවස්ථාව දෙන්න ඕන කීවහම ශාසනේ අපිට උගන්වනව ඒ අවස්ථාව එයාට දෙන්න ඕන කියල. මොකද එයාට උවමනාකමක් තියනව නම් වෙනස් වෙන්න, ඒ අවස්ථාව දෙන්න ඕනෙයි කියල.

ඕක එක හා ම සමාන වෙනව පින්වතුනි, අපි භාවනා කරන්න වාඩි වුනාට පස්සේ එක හා සමාන වැරැද්දක් අපි හැමදාම කරනව. අපි භාවනාව කරන්න වාඩි වෙලා සිතුවිලිත් එක්ක එක්කො දුවන්න පටන් ගන්නවා. "ගිය පාරත් මෙහෙම කලා, මේ පාරත් මෙහෙමමයි." ඒ විදියට අපිට හිතන්න පුළුවන්. අපි හිතනව සාමාන්යයෙන් ඇත්තටම කියනව නම්, නිදිමත ඇවිල්ල මට කරදර කරනව, මේ පාරිසරික ලක්ෂණ මට කරදර කරනව, එක්කො රස්නෙ වැඩියි, එක්කො සීතල වැඩියි, එක්කො හුළඟ වැඩියි එක්කො හුළඟ නෑ. අන්න ඒ වගේ මොනව හරි කාරණාවල් එක්ක අපි ප්රශ්නයක් හදා ගන්නව.

එතකොට භාවනා කරන කෙනාට උගන්වන දේ තමයි, ඒ තියන දේ මොකද්ද? දැනෙන දේ මොකද්ද? ඒ දැනෙන දේ අනුමත කරන්න, ඒකට සාදර වෙන්න කියල. නමුත් මූලිකව අපි ඒකට සාදර වුනේ නෑ. අනුමත කලේ නෑ. ඒකට එකඟ වුනේ නැහැ. ඊට වඩා අපිට ඕන දෙයක් කරන්න කියල අපි උත්සාහවන්ත වුනා. උදාහරණයක් හැටියට මට ඕන වෙන්නේ රිදෙන්නෙ නැති ඇඟක් තියාගන්න නම්, හිත දුවන්නෙ නැතිකම තියා ගන්න නම්, මම හිතට බල කරන්න ගත්තා සිතුවිලි යන එක නතර වෙන්න කියලා. මෙතනදි තමයි අර 'හබය' කියන ප්රශ්නය අපි හදා ගත්තෙ.

බුදුරජාණන් වහන්සේ කියල දෙන පාඩම තමයි පින්වතුනි, ඒ තියන වැරැද්ද ඇත්තටම ඒ මොහොතට විතරක් තියන එකක්. ඒක හැම වෙලාවකම තියන එකකකුත් නෙවෙයි. හැම වෙලාවකම තිබ්බා කියලා අපිට දැනෙන එකකුත් නෙවෙයි. භාවනාවෙදි විතරමයි අපිට තේරෙන්න පටන් ගන්නේ තමන්ගෙ හිත දුවනවා මෙහෙම, මට ඒක එක තැනක තියාගන්න අමාරුයි කියල. අන්න ඒ වෙලාවට අපි අපේ හිතට සමාව දෙනවා මොනව කරන්නද? හිතට දුවන්න ඉඩ දෙන්න. එච්චරයි මේක තුල තියන රටාව.

ඇඟට රිදෙන්න ඉඩ දෙනව. රස්නෙ දැනෙන්න ඉඩ දෙනව. සීතල දැනෙන්න ඉඩ දෙනව. කිසීම ප්රශ්නයක් නැහැ. ඒ දේවල්වලට වෙන්න ඉඩ දුන්නහම, අපි ඒ දේත් එක්ක සාමයෙන් ඉන්න පටන් ගන්නව. හිත හැම වෙලාවකම අපිට සමාව දෙන්න සූදානම් වගේම වැරදි කරන්නත් සූදානම්. ඉතින් ඒක හන්ද බුද්ධ ශාසනය තුලින් අර හදන ශ්රාවකයව, මේ ගමන ඉස්සරහට යන නිවී සැනසුනු හිතක් හදන ශ්රාවකයව, ගොඩ නංවන්න පටන් ගන්නේ අපේ ජීවිතේ ගත කරන අපි ජීවත් වෙලා ඉන්නකොට කරන කියන හැම දෙයක් එක්කමයි. හැම වැඩක් එක්කමයි.

ඒක එතකොට පර්යංකයෙදි විතරක්ම නොවෙන්නත් පුළුවන්. සාමාන්ය ජීවිතයේදී පවා, කරන කියන කටයුතුවලදි අනික් ඇත්තොත් එක්ක කටයුතු කාරණා සිදු කරද්දි පවා, ඔය කියන සංසිද්ධිය, ඔය කියන ක්රියාවලිය ක්රියාත්මක වෙනවාමයි. එතකොට ඒ දේවල් අභිමුඛ වුනහම, ඒ දේවල්වලට අපි මුහුණ දෙන්න වුනහම, අර භාවනාවේ තියන

අත්දැකීම් එක්ක, අපිට පුළුවන්කමක් තියනව නම් ඒ දේවල්වලට සාදර වෙන්න, ඒ වැරැදි වලට සමාව දෙන්න පුළුවන්කමක් තියනව නම්, බාහිර කෙනාට හෝ, ඒ අවස්ථාව සමතුලිතයි.

මට මතකයි නවක හාමුදුරු කෙනෙක් හැටියට උපසම්පදා වෙච්ච මුල් කාලේ නායක හාමුදුරුවන්ගෙන් අවසරය ගත්තා කැලෑවට යන්න කියල. නායක හාමුදුරුවො ගාවට ගිහිල්ල ඇත්තම කියනව නම් මට ඒක අහන්න හරි අමාරු වුනා. මට මතකයි මං මගේ ජීවිතේ මෑත කාලෙ අඬල තියන වැඩිම ඇඬීම එදා තමයි ඇඬුවෙ. මට වචන කතා කර ගන්න බැරි වුනා. මං නායක හාමුදුරුවො ගාව හිටගෙන ඉද්දී කඳුළු කඩාගෙන වැටුනා. එච්චරයි මතක තියෙන්නෙ.

නායක හාමුදුරුවො ගොඩාක් මං දිහා බලන් හිටියා, ඔළුව අත ගගා හිටියා. මුකුත්ම කිවුවෙ නැහැ. අවසානෙට ගොඩාක් වෙලාවක් ගියාට පස්සේ ඔළුව අත ගාල කිවුවා, "පුතේ මං දන්නවා ඔයා කැලෑවට යන්නයි යන්නේ. ගිහිල්ල ඒ කටයුතු කර ගන්න" කිවුව. "කරන්න ඕන දේ දන්නවා. ඒ හින්ද ඒ කටයුතු ටික කර ගන්න" කියල කිවුව.

නායක හාමුදුරුවන්ගෙන් යන්න බැරි වෙච්ච ප්රධානම හේතුව තමයි, උන් වහන්සේ හරි පතාක යෝධයෙක් වගේ. හේතුව උන් වහන්සේගේ ඉගැන්වීම හරි දාර්ශනිකයි. සාමාන්ය දේට වඩා. මට හම්බ වෙච්ච ගුරුවරු අතරින් හරි ශ්රේෂ්ඨ කෙනෙක්. මං හිතනව ඒක හන්ද වෙන්න පුළුවන් නායක හාමුදුරුවන්ව අයින් කරන්න බැරි වුනේ. මගේ ජීවිතේ තුල මාව විශ්වාස කරපු, මං ගැන යම්කිසි තක්සේරුවක් දුන්න මතක තියන කාලෙක, ප්රධානම කෙනෙක් එයා. ඒක හින්ද උන් වහන්සේව අයින් කරන්න අමාරු වුනා.

කොහොම හෝ නමුත් කැලෑවට ගියාට පස්සේ, එක කාලෙක මම හිටිය ඔය බිබිල පැත්තෙ කැලෑවක. ඉන්නකොට එහේ තිබුනේ ඉටි රෙදි ගහපු කුටියක්. සමහරක් විට මම මේ කතාව ඔය ඇත්තන්ට කියලත් ඇති. ඉටි රෙදි ගහපු කුටියක්. ඒ කුටියේ දොරවල් නැහැ. ජනෙල් නැහැ. වහලෙ නම් උළු දාල තිබ්බ. මං එහේට වෙලා හරියට භාවනා කරනව.

ඔය ඉන්න අතරතුර එක දවසක් මට ඇහුන නිකං බටයක් අදිනව වගේ සද්දයක්. පස්සේ වටපිට හැරිල බලනකොට ලොකු සර්පයෙක් යනව. මහ විසාල ගැරඬියෙක් වගේ කියලයි මම හිතුවේ. ඉන් පස්සේ ගල් කැටයක් අරන් ගැහැව්ව මං සතාට. විශ්වාස කරන්න. ඌ එහෙමම නැවතිලා පෙණේ පිප්පුවා. බලනකොට මහ විශාල නාගයෙක්. මම මගේ ජීවිතේට දැකල තියන ලොකුම නයි පෙණේ තිබ්බ නාගයා. ගැරඬියා කියන්නෙ සුදු පාටට ටිකක් බර සතෙක්. හැබැයි මහ විශාල ඇඟක් තිබ්බා. කොටයි එයා. ගොඩක් දිග නෑ මහත වුනාට කොටයි. මහ විශාල පෙනයක් තිබ්බ.

ඊට පස්සේ ඇත්තටම කියනව නම් මට බය හිතුන ඒ වෙලාවෙ. මොකද මං හිටියේ ආරක්ෂාවක් නැති තැනක. අඩුම තරමෙ නෙට් එකක්වත් තිබ්බෙ නෑ මට මට මතක හැටියට. ඉටි රෙදි කුටියෙ හිටියෙ එතකොට. ඒ කැලෑවේ මේ වගේ සතෙක් එක්ක ඔට්ටු වෙලා කොහොමත් ඉන්න වෙන්නෙ නෑ යහතින්. ඊළඟට මං කතා කරන්න පටන් ගත්තා. නමුත් මං අහල තියනව සර්පයන්ට කනක් නැහැයි කියල. උන්ට ඇහෙන්නෙ නැහැයිලු. උන්ට අර සංවේදනාවලු ඇහෙන්නෙ. අහල තියන හැටියට. කොහොම නමුත් මම කතා කරන්න පටන් ගත්තා. කතා කරල කිවුවා,

"මගේ අතින් වැරැද්දක් වුනා. මං හිතුවෙ ඔයා ගැරඬියෙක් කියල. නමුත් බලාගෙන යනකොට ඔයා එහෙම එක්කෙනෙක් නෙවෙයි ඊට වඩා වෙනස් සතෙක්. මේ මම ඉන්න තැන. මම දන්නව මේ ඔයාගෙ කැලෑව ඒ වගේම මේ මම ඉන්න කැලෑව. මම මෙහෙ කාලෙකට තමයි ආවෙ. භාවනාව කරගෙන ඉන්නව පිණ්ඩපාතෙ කරගෙන. වැරැද්දක් වුනා නම් සමාවෙන්න"

කියල කිවුව. ඇත්තටම කියනව නම් නයා අර විදියට බඩ ගාගෙන යන එක නතර කරලා, මම කතා කරන්න වුනහම ඌ ගුලි ගැහිල ගුලි ගැහිල, එක ඇහැකින් මං දිහා බලාගෙන ඉන්නව දැන්. එයයි මායි අතර පරතරය හරියට කියනව නම් ඔය ඇත්තන්ට වඩා චුට්ටක් ඕන නම් දුර ඇති. මට දුවන්නත් බැහැ. උන් එක්ක දුවන්න බැහැ කොහොමත්.

පස්සේ මං කියාපු ටික අහගෙන හිටපු මේ නයා, විශ්වාස කරන්න මං මේ කියන එක ඇත්තටම මේ කියන්නෙ. එයාගෙ පෙණේ පිප්පුවා ඔළුව බිම තියාගෙනම. සාමාන්යයෙන් නයෙක් පෙණයක් පුප්පන්නෙ මම දන්න තරමින් නම් දැකල නැහැ මීට කලියෙන්, එයාලගෙ ඔළුව උස්සල. මේ සතා ඔළුව බිම තියලා පෙණේ මෙහෙම විශාල කරලා, මගේ පැත්තට ඔළුව පොඩ්ඩක් හැරෙව්ව. මට නිකං ඒක තේරුනේ උගේ භාෂාවෙන් ඌ මට කතා කරල කියනවා,

"හාමුදුරුවෝ සර්පයො වගේ වුනාට හිතන්න එපා ගැරඬි ඉන්නෙ කියල හැමතැනම. නයෙක් වුනාට හිතන්න එපා හැමෝම කරදර කරනවා කියල."

මට තේරුනේ මෙයා මට මේ කතාවයි කිවුවෙ කියල. හේතුව තමයි එයා පෙන්නුවා එයා නයෙක් විත්තිය. ඔළුවත් හරවල පෙන්නුවා. හැබැයි ඔළුව පල්ලෙහාට තියාගෙන කලා. මට නිකං හරියට කිවුව වගේ, හිතන්න එපා නයා වුනාට හැමෝටම කරදර කරන කෙනෙක් කියල. ඇත්තටම කියනව නම් එයා එහෙම කරල මට පොඩ්ඩක්..(විශාල පෙණයක් තිබ්බ එයාට අවංකවම කියනව නම්) එහෙම කරල ඔළුවත් පල්ලෙහා තියාගෙන චුට්ට වෙලාවක් හිටිය තත්පර කිහිපයක් වගේ. ඉඳලා ඊළඟට එයා යන්න ගිය පාර අයින් කරල වෙනත් පාරකින් ගියා. පෙණේ පුප්පගෙනම, අර විදියට පෙණේ කරගෙනම නමුත් ඔළුව පල්ලෙහාට තියාගෙන. ගිහිල්ල

ගහක් උඩට නැග්ගා. නැගල මං දිහා බලාගෙන හිටිය. ඊට පස්සෙ ගියා ගියාමයි ආයෙ ආවෙ නෑ.

විශ්වාස කරන්න, අදත් මම බලාගෙන ඉන්නව ඌ එනකං. මොකද මං දන්නව උගෙන් කරදරයක් වෙන්නෙ නැහැයි කියල. හේතුව මට තේරුනේ, සමාව ගත්ත එකයි. මම මගේ හිතේ අර පීඩනය තියාගෙන, ඒ ආවේගශීලීත්වය, ඒ කරපු වැරැද්ද වහන විදියට හිත හදාගෙන, එහෙම කටයුතු කලා නම් පින්වතුති, අදටත් මම ඌ එනකං බයයි. අදටත් සර්පයෙක් දකිනකොට මට බය හිතෙනව. අනිවාර්යයෙන්ම ඒක වෙනවමයි.

මං හිතුවා මම අවංක වුනේ නැහැ, මගේ වැරැද්ද පිළිගත්තෙ නැහැ. නමුත් අර වෙලාවෙදි බුදු හාමුදුරුවො අර අපිට උගන්වල තියන දේවල් හින්දා, උන් වහන්සේට පින් සිද්ධ වෙන්න ඕන ඇත්තම කියනව නම්, අපේ ගුරු හාමුදුරුවරුන්ට පවා උගන්වල තියන හින්ද, වැරැද්දක් වුනා නම් සමාව ගන්න කියල, අන්න ඒ කාරණේ හන්දා මට අද පුදුමාකාර සහනයක් තියනව. නිදහසක් තියනව. ඒ වගේම මම අදත් බලාගෙන ඉන්නව ඒ සතා එනකල්.

ගමේ කට්ටියට මේ කතාව කිවුවට පස්සෙ, ඒ ගොල්ලො කිවුවා ඒගොල්ලන්ගෙ සීයලගෙත් සීයා කියල තියනවලු ඒ වගේ සර්පයෙක් ගැන ඒ කැලෑවෙ හිටපු. ඒ කියන්නෙ සමහරක් විට ඒ තරම් ලොකු අතීතයක් තියන පෞරාණික සතෙක් වෙන්නත් පුළුවන්. ඒ කැළෑව මහ විසාලයි. ලොකූ පරණ පන්සලක් තිබිල තියනව. දැන් නම් ගරා වැටිලා. ඒක මං හිතනවා අක්කර හයහත්සීයකටත් වඩා වැඩි මහ විසාල කැලෑවක්. ඒකෙ පැත්තක තමයි මම හිටියෙ ගමට කිට්ටුව.

ඉතින් කොහොම නමුත් මට කියන්න ඕනකම තියෙන්නේ, බුදු හාමුරුවෝ අපිට අර කියල දී තියන, වැරැද්දක් වුනහම ඒ වැරැද්ද වැරැද්දක් හැටියට අනුමත කරලා ඒ වැරැද්ද නිවැරදි කරන විදියට කටයුතු කරන්න කියන පාඩම මම එදා ඉගෙන ගත්ත. ඒක ඒ විදිහට බුදු හාමුදුරුවො කියාපු එකට අනුමත වෙලා, අනුගත කරලා, ඒ විදියට කටයුතු කරපු හින්දා අදටත් මට ඒ සතාව මතක් වෙනකොට හිතට හරි පහන් සංවේගයක එන්නෙ. බයක්, භීතියක්, ත්රාසයක් නෙවෙයි ඇත්තටම කියනව නම්. මට හරි පහන් සංවේගයක් එන්නෙ. ඒ හරියට මගේ ගුරුවරයෙක් වගේ, යාළුවෙක් වගේ.

මම දකිනව පින්වතුනි, බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරන මේ දහම් මාර්ගය අපිව පමුණුවලා තියෙන්නෙ හෝ රැගෙන යන්නෙ, ඔන්න ඔය කියන දිශානතියට කියල. ඒක පටන් ගන්නෙ භාවනාවෙන් වෙන්න පුළුවන්. ඒක පටන් ගන්නෙ සාමාන්ය ජීවිතෙන් වෙන්න පුළුවන්. එතකොට අපි ආපස්සට හැරිල බලනකොට, අපේ ජීවිතේ ප්රශ්නයක් එක්ක

ඉන්නව නම්, හිතේ කරදරයක් හරේ මෙහේ තියනව නම්, ගොඩක් වෙලාවට තියන කාරණාව තමයි අපි ඒ වැරැද්ද අනුමත නොකරන එක.

ඒක අපේ වෙන්න පුළුවන් බාහිර කෙනාගෙ වෙන්නත් පුළුවන්, සහ ඒකට සමාවක් හරියට ගත්තෙ නැති එක හේතු වෙන්න පුළුවන්. දැන් අපිට අවස්ථාව තියනව ඇත්තටම බුදු හාමුදුරුවො හින්දා අපේ වැරැද්දට අභිමුඛ වෙන්න. අපේ වැරැද්දට මුහුණ දෙන්න. අපේ වැරැද්ද අනුමත කරන්න. ඒ වැරැද්ද අනුමත කරල, ඒ වැරැද්ද සිදු වුනේ ඇත්තටම නොදැනුවත්කමින් කියන එක, එහෙම නැති නම් ඒ තරමටම මම වැරැද්දක් වෙයි කියල හිතුවෙ නැහැයි කියන කාරණාව කියල, (අවංකවම ඒක හින්දමනෙ වෙන්න එහෙම) අපිට මේ වැරැද්ද නොවෙන විදියට කටයුතු කරන්න පුළුවනි. නැවතත් වතාවක් එවන් වූ කාරණාවක් සිද්ධ නොවෙන විදියට කටයුතු කරන්න පුළුවන්.

උදාහරණයක් හැටියට වචනයක් කතා කරනකොට වැරදි විදිහේ වචනයක් කියවුනා නම්,(කියවෙන්න පුළුවන්නෙ, කියවෙන්න අවස්ථා තියනව ඕන තරම්) අපිට තේරුනොත් මම කියාපු එකේ මොකක් හරි අවුලක් තියනව කියලා, ඊට කලින් නම් කරන්නෙ, ගණන් ගන්නෙ නැහැ. "ඕව හිත හදා ගන්න ඕන. ඕවට ඉගෙන ගන්න ඕන" ඔහොම කියල හිතන රටාවකුයි අපි ඇත්තටම ඉගෙන ගෙන තියෙන්නෙ අපේ ජීවිතය තුල. ඕනෑවට වඩා නැවෙන කෙනාට 'නිවටයා' කියල වචනෙකුත් මේ සංස්කෘතියෙ උගන්වල තියනව. ඒ ඔක්කොම ටික මං හිතන්නෙ හදල තියෙන්නෙ මේ අපි ගාව තියන මේ ගුණාංගයන් ටික, බොදු ගුණාංගයන් ටික බැහැර කරන විදියටයි ඒ අදහස් ටික සමාජගත කරල තියෙන්නෙ. මිහිඳු මහ රහතන් වහන්සේ ලංකාවට වැඩම කරල අද වගේ දවසක උගන්වපු ඒ බෞද්ධ සංස්කෘතිය, ඒ බොදු සංස්කෘතිය විනාශ කරන විදිහෙ අදහසුයි ගොඩක් වෙලාවට සමාජය තුල තියෙන්නෙ.

ඉතින් ඒක හින්ද, එවන් වූ අදහස් එක්ක කැළඹිච්ච සංස්කෘතියක, අපි අතින් වැරැද්දක් වුනොත්, වැරදි වචනයක් කියවුනොත් එහෙම, අපි මනාප නෑ සමාව ගන්න. අපි හිතන්නෙ නෑ ඒක කරන්න ඕනෙයි කියල.

නමුත් බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ක්රමය ඊට වඩා වෙනස්. ඒ ක්රමය තුල අපිට කියල දෙන්නේ වැරදි වචනයෙ නෙවෙයි වැරැද්ද තියෙන්නෙ. වැරැද්ද පිළිගැනීම නැති එක තුලයි කියල. ඒ වැරැද්ද පිළිනොගන්නා බව තුලයි වැරැද්ද තියෙන්නෙ.

වැරැද්ද පිළිගත්තා නම්, ඒ කියන්නෙ වැරදි වචනයක් කිවුවා නම්, අපිට කියන්න පුළුවන්, "ආ..මේක නෙවෙයි මම කියන්න ගිය වචනය. සමා වෙන්න ඕන. මෙන්න මෙහෙම වචනයක් කියන්න ගියේ, නමුත් මට කියවුනේ මෙහෙම එකක්." ඇත්තටම කියන්න බැරිකමක් නෑනෙ මේක. අපි පුරුදු කරල නැති වෙන්න පුළුවන් මේ වචන ටික.

කොහොම වුනත් ඒ වගේ වචන කිහිපයක් අපි ගාවින් එළියට ආවොත් එහෙම, ඊළඟ අවස්ථාවකදී අර වගේ වටපිටාවක් එනකොට, වැරදි වචනයක් කියන්න එනකොට, අපේ හිත අපිට කතා කරල කියයි, ඔය වචනය වැරදි විදියට කියන්නත් පුළුවන්, ඊට පස්සෙ හිත පාර ගන්නත් පුළුවන්, එහෙම නැතුව වෙනස් විදියකට කියල ප්රශ්නෙ හොඳට සමතුලිත කර ගන්නත් පුළුවන් කියල.

මෙන්න මේකටයි කියන්නෙ පින්වතුනි, බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ජීවමාන වූ දහමෙන් ප්රයෝජනය ගන්නවයි කියල. මේක ඇත්තටම කියනව නම් පොතපතකට සීමා වෙච්ච, එහෙම දහමක් නෙවෙයි. මේක අපේ ජීවිතේට නිරන්තරයෙන්ම පමුණුවා ගන්නට අවශ්ය වෙන දහමක්.

ඉතින් අපි භාවනා කරන්න වුනහම වුනත් ඕනෑ තරම් අපි වැරදි කර ගන්න පුළුවන්. කල්පනා කරන්න පුළුවන්. සද්ද අහගෙන ඉන්න පුළුවන් ආනාපානය තේරෙන්නෙ නෑ කියල බැණ බැණ ඉන්න පුළුවන්. නින්ද යනවා කියල බැණ බැණ ඉන්න පුළුවන්. කාරි නෑ. ඒ හැම එකක්ම අපි අනුමත කරමු. "ඔව්, මගෙ අතින් මෙහෙම එකක් වුනා. ඊළඟ අවස්ථාවකදි මම ඔය දේ නොකර ඉන්නව"යි කියල. අපි අපේ හිතට චුට්ට චුට්ට, චුට්ට චුට්ට, මේ නිවැරදි වූ ආකල්පයන්, නැත්නම් බුදු හාමුදුරුවෝ දේශනා කරන විදිහේ 'සම්මා සංකප්ප' කියන දේවල්, චුට්ට චුට්ට උගන්වන්න බලමු. චුට්ට චුට්ට කියල දෙන්න බලමු.

මේ දේවල් අපේ ජීවිතේට එකට එකට එකට එකතු කරලා, පුරුදු කර ගන්නකොටයි, අපේ ජීවිතේ ධර්මයෙන් පෝෂණය වෙන්න පටන් ගන්නෙ. දහම් කාරණාවලින් නෙවෙයි ප්රායෝගික අත්දැකීම්වලින්. ඔන්න ඔය අත්දැකීම්ටික තමයි අපේ ජීවිතේ සාර්ථකත්වයට අරගෙන යන්නෙ. ඉතින් මෙන්න මේකටයි කියන්නෙ 'නිවීමේ කලාව' කියල. ඒක අනුසාරයෙනුයි මට අද ඔය ඇත්තන්ට කියන්න ඕනකම තිබ්බෙ සමාව දීම කියන එක හෝ සමාව ගැනීම කියන එක කොයි තරම් නම් වටිනා ගුණාංගයක්ද කියල. ඒක අපේ ජීවිතේට නිදහස සහ සාමය සහ සැනසීම වගේම සමාජයටත් ලොකු සේවයක් සිදු කරනව.

ඉතින් මං හිතනවා, අද මේ කියපු කාරණාව ඔය ඇත්තන්ගෙ භාවනා ගමන දියුණු කරගන්නටත්, සාමාන්ය ජීවිතේ කටයුතු කාරණා යහපත් විදියට සාක්ෂාත් කර ගන්නටත් හේතු වාසනා උපකාර වේවා කියල බලාපොරොත්තු වෙනව.

තෙරුවන් සරණයි!

පූජනීය පදියතලාවේ මේධාවි හිමි